20/01/2021

Η παλαιότερη βιβλιοθήκη της Ελλάδας ζωντανεύει ξανά

/ Παιδεία και Πολιτισμός

Η διάδοση της γνώσης, μετά την εκπαιδευτική διαδικασία, και η ανάγκη συντήρησης και διάδοσης του βιβλιακού πλούτου της πατρίδας μας αποτέλεσε τη διαχρονική βάση για τη λειτουργία των Δημόσιων Βιβλιοθηκών της χώρας, κάτω από την ομπρέλα και τα νομοθετήματα του υπουργείου Παιδείας.

Παρά ταύτα, η δεκάχρονη λιτότητα της περιόδου 2010-2019 και η σχεδόν μόνιμη ενασχόληση του αρμόδιου υπουργείου με τα εκπαιδευτικά προβλήματα δεν επέτρεψαν στις Δημόσιες Βιβλιοθήκες να συνεχίσουν να ανταποκρίνονται στο εξαιρετικά σημαντικό έργο τους, όπως αυτό προβλέπεται από τη νομοθεσία.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η Δημόσια Ιστορική Βιβλιοθήκη της Ζακύνθου.

Πρόκειται για την αρχαιότερη Βιβλιοθήκη της χώρας με την πρώτη συλλογή της να οργανώνεται το 1628 επί Ενετοκρατίας. Ένας απίστευτος βιβλιακός πλούτος 50.000 σπάνιων εκδόσεων και 20.000 βιβλίων των τελευταίων δεκαετιών που δεν συντηρείται και βρίσκεται εγκαταλειμμένος σε σκονισμένα ράφια κλειδωμένων βιβλιοστασίων.

Γιατί συμβαίνει αυτό; Όπως εξηγούν στο ΑΠΕ-ΜΠΕ οι εκπρόσωποί της, η Δημόσια Ιστορική Βιβλιοθήκη Ζακύνθου έχει μόλις δύο άτομα προσωπικό από τα εννέα που προέβλεψε αρχικά ο νομοθέτης και είναι η μοναδική βιβλιοθήκη της χώρας που δεν διαθέτει ούτε έναν βιβλιοθηκονόμο ή αρχειονόμο.

Από τον Ιούνιο του 2019 τη Διοίκηση της Βιβλιοθήκης ανέλαβε ένα νέο Εφορευτικό Συμβούλιο που διόρισε η υπουργός Παιδείας Νίκη Κεραμέως, με στόχο να ανασυγκροτήσει το χώρο από τη χρόνια εγκατάλειψη.

Στον πρώτο απολογισμό του για την εξάμηνη λειτουργία της Βιβλιοθήκης έδωσε σε λειτουργία το Αναγνωστήριο, μια αίθουσα 200 τ.μ. που για 15 χρόνια ήταν σφραγισμένη, εξαιτίας μιας ρωγμής που είχε υποστεί η μεσοτοιχία της, μετά από το σεισμό του 2006.

Με συνοπτικές διαδικασίες και με ελάχιστα χρήματα από τον τακτικό προϋπολογισμό της Βιβλιοθήκης, έγινε το πρώτο μεγάλο βήμα, ώστε να επιστρέψει το βιβλιόφιλο κοινό και οι ερευνητές στο υπέροχο νεοκλασικό μέγαρο της κεντρικής πλατείας της Πόλης που στεγάζεται η Βιβλιοθήκη της Ζακύνθου.

«Εργαζόμαστε νυχθημερόν, όλα τα μέλη του Εφορευτικού Συμβουλίου, για να πετύχουμε αυτό που ο νόμος ορίζει ως εύρυθμη λειτουργία, αλλά υπάρχουν αντικειμενικές δυσκολίες που δεν μπορούμε να τις υπερβούμε», δηλώνει στο ΑΠΕ-ΜΠΕ ο πρόεδρος του Εφορευτικού Συμβουλίου, Φίλιππος Συνετός.

«Το μεγαλύτερό μας πρόβλημα είναι η έλλειψη προσωπικού και η συντήρηση των σπάνιων εκδόσεων της ιστορικής βιβλιοθήκης. Διαβουλευόμαστε πώς θα το επιτύχουμε αυτό με τις υπηρεσίες του υπουργείου Παιδείας αλλά είναι βέβαιο πως τα χρήματα του προϋπολογισμού δεν επαρκούν. Προσπαθούμε να κινήσουμε το ενδιαφέρον ιδιωτών χορηγών, ενώ για την υποστήριξη ορισμένων λειτουργιών της Βιβλιοθήκης δημιουργούμε μια ομάδα εθελοντών από ειδικούς επιστήμονες και φίλους του βιβλίου. Είναι η μόνη απάντηση που έχουμε να δώσουμε μέχρι να γίνουν προσλήψεις και για τη Βιβλιοθήκη της Ζακύνθου».

Μελέτη αρχείων

Τις τελευταίες ημέρες γίνεται μεγάλη συζήτηση για την επεξεργασία του αρχείου του βραβευμένου από την Ακαδημία Αθηνών ιστορικού, Ντίνου Κονόμου. Ένα πλουσιότατο αρχείο που ο αείμνηστος συγγραφέας κατέλειπε το 1991 στη Βιβλιοθήκη της Ζακύνθου και παρά το ενδιαφέρον της τοπικής κοινωνίας και πολλών πανεπιστημιακών εγκαταλείφθηκε για πολλά χρόνια. Με σύμβαση που υπέγραψε το Εφορευτικό Συμβούλιο το αρχείο ανέλαβε να καταγράψει, ως εθελοντής και αδαπάνως για το δημόσιο, η βιβλιοθηκονόμος και ιστορικός Γεωργία Κόκλα Παπαδάτου, με μόνη υποχρέωση αυτό να εκδοθεί σε τόμο από τη Βιβλιοθήκη της Ζακύνθου και να διανεμηθεί στις βιβλιοθήκες όλης της χώρας.

Η διοίκηση

Στο Εφορευτικό Συμβούλιο της Βιβλιοθήκης της Ζακύνθου, που λειτουργεί ως αυτοδιοικούμενο ΝΠΔΔ υπό την εποπτεία του υπουργείου Παιδείας, συμμετέχουν ακόμα ο ιστορικός και λογοτέχνης Νίκιας Λούντζης, η πανεπιστημιακός Μαριέττα Μινώτου, ο πολιτικός μηχανικός και αντιδήμαρχος Ανδρέας Μαρινάκης, οι

εκπαιδευτικοί Φιλιππίτσα Μάργαρη, Ευάγγελος Αγγελούσης, Παναγιώτης Κλάδης, Αθανάσιος Ανδρίτσος, Ιωάννα Βαρβαρίγου και η δικηγόρος Αντωνία Στραβοπόδη.

Ιστορικό

Η Δημόσια Ιστορική Βιβλιοθήκη Ζακύνθου χρονολογεί τη σύστασή της από το 1628, όταν ο Βενετός διοικητής Θωμάς Φλαγγίνης δώρισε στην Κοινότητα της Ζακύνθου 200 τόμους βιβλίων. Η επίσημη ίδρυσή της έγινε το 1803 από την Επτάνησο Πολιτεία. Το 1882 με απόφαση του υπουργού Παιδείας Κωνσταντίνου Λομβάρδου η Βιβλιοθήκη αποτέλεσε ανεξάρτητη Δημόσια Υπηρεσία με πρώτο Διευθυντή τον ιστοριογράφο Παναγιώτη Χιώτη. Τότε εμπλουτίστηκε με βιβλία προερχόμενα από δωρεές και περιελάμβανε αρχαιολογική και νομισματική συλλογή και πινακοθήκη. Το 1935 η Δημόσια και η από το 1888 υφισταμένη Δημοτική Φωσκολιανή Βιβλιοθήκη, συγχωνεύτηκαν στη Δημόσια Βιβλιοθήκη Ζακύνθου. Αμέσως μετά τους σεισμούς του 1953 η Βιβλιοθήκη ανασυγκροτήθηκε από δωρεές και κληροδοτήματα. Η Βιβλιοθήκη περιλαμβάνει περί τους 70.000 τόμους βιβλίων, αρχείο τοπικού τύπου, CD-ROM, video-κασέτες. Διαθέτει επίσης συλλογή από κούκλες με τοπικές ενδυμασίες, συλλογή πινάκων ζωγραφικής, συλλογή φωτογραφιών της προσεισμικής (1953) Ζακύνθου και παλιά έπιπλα.